

31992R0443

27.2.1992

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 52/1

**NÕUKOGU MÄÄRUS (EMÜ) nr 443/92,
25. veebruar 1992,**

Aasia ja Ladina-Ameerika arengumaadele finants- ja tehnilise abi andmise ja nende maadega tehtava majanduskoostöö kohta

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 235,

võttes arvesse komisjoni ettepanekuid, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ⁽²⁾

ning arvestades, et:

ühendus on alates 1976. aastast järginud Aasia ja Ladina-Ameerika (ALA) arengumaade suhtes finants- ja tehnilise koostöö poliitikat ning hiljem alustanud nende riikidega ka majanduskoostööd; nimetatud koostöövormid on osa kogu üldisest koostööpoliitikast arengumaadega, mis hõlmab nende kaubanduse laiendamist mitmepoolsesse kaubandussüsteemi integreerimise kaudu, võttes selleks meetmeid asjaomastes rahvusvahelistes organisatsioonides ning erimeetmeid, nagu ühenduse üldine soodustuste süsteem;

käimasolev Euroopa ülesehitamise protsess ning ühenduse kasvav mõju arengumaadele kogu maailmas õigustavad, ühenduse meetmete täiendavat iseloomu vajalikul määral arvesse võttes, vastastikku kasuliku majanduskoostöö jätkamist Aasia ja Ladina-Ameerika arengumaadega ning neile ühenduse arenguabi andmist, koostöö laiendamist teistele maadele või valdkondadele nimetatud kahes piirkonnas, selliste meetmete rahastamise suurendamist ja jõupingutusi, et tagada mõlemas piirkonnas meetmete parem kohandamine riikide ja kohalike vajadustega;

Euroopa Nõukogu on korduvalt kinnitanud ühenduse poliitilist tahet tugevdada koostööd maailma nende piirkondadega, mille

areng ei ole veel piisav, ning teha seda ühenduse ja selle liikmesriikide suuremate, koordineeritud ja mitmekülsete jõupingutuste abil;

Luxembourgis 28. ja 29. juunil 1991 kohtunud Euroopa Ülemkogu palus ühendusel ja liikmesriikidel ühenduse koostööpoliitika kaudu ning inimõigustega seotud sätete lülitamisega majandus- ja koostöölepetesse kolmandate riikidega aktiivselt edendada inimõigusi ja kõikide üksikisikute või rühmade diskrimineerimisvaba osalemist ühiskonnaelus, pöörates tähelepanu eelkõige naiste rollile;

Euroopa Parlament on küsimust korduvalt üksikasjalikult uurinud ning soovitanud tugevdada koostööd ja muuta kehtivaid õigusakte, et tagada abi suurem tulemuslikkus ja parem läbipaistvus;

nõukogu võttis 4. veebruaril 1991 vastu lõplikud otsused Aasia ja Ladina-Ameerika arengumaadega tehtava koostöö juhiste kohta, mis käsitlevad eelkõige arvessevõetavaid esmaeesmärke ja valdkondi ning nende jaoks assigneeritavate vahendite suurendamise soovitatavust, samuti suunava keskmise tähtajaga planeerimise võimaldamist nimetatud vahendite osas;

tavapäraseid tegevusvaldkondi kinnitades on nii Euroopa Parlament kui ka nõukogu kindlaks määranud uusi esmaeesmärke, mis on eelkõige seotud keskkonna, arengu inimõõõtme ja vajadusega korraldada majanduskoostööd ühenduse ja selle partnerriikide vastastikustes huvides;

sätetada tuleks käesolevas määruses osutatud abi ja muu Aasia ja Ladina-Ameerika arengumaadele antava abi rahastamine;

käesoleva määrusega hõlmatud abi ning muu Aasia ja Ladina-Ameerika arengumaadele antava abi rakendamiseks viieaastase algperioodi (1991–1995) jooksul kulub hinnanguliselt 2 750 miljonit eküüd;

⁽¹⁾ EÜT C 119, 4.5.1991, lk 6, ja
EÜT C 284, 31.10.1991, lk 4.
⁽²⁾ EÜT C 267, 14.10.1991, lk 35.

praeguses finantsperspektiivis kulub ajavahemikus 1991–1992 rahastamiseks 1 069,8 miljonit eküüd;

ajavahemikus 1993–1995 abi rahastamiseks eraldatavad summad tuleks paigutada ühenduse olemasolevasse finantsraamistikku ning Aasia ja Ladina-Ameerika arengumaadele tuleks eelarves anda aastateks 1993–1995 sama eelisseisund, mis neil oli ajavahemikus 1991–1992;

ühenduse abi suurus 1995. aastale järgneval ajal tuleks kindlaks määrata kehtiva menetluskorra kohaselt;

tuleks ette näha Aasia ja Ladina-Ameerika riikidele antava finants- ja tehnilise abi ning nendega tehtava majanduskoostöö haldamise eeskirjad;

vaja on kehtetuks tunnistada nõukogu 17. veebruari 1981. aasta määrus (EMÜ) nr 442/81 assotsieerumata arengumaadele antava finants- ja tehnilise abi kohta; (¹)

asutamislepingus ei nähta käesoleva määruse vastuvõtmiseks ette muid volitusi peale artiklis 235 sätestatute,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Ühendus jätkab ja laiendab ühenduse koostööd Aasia ja Ladina-Ameerika arengumaadega (edaspidi "ALA arengumaad"), kes pole allkirjastanud Lomé konventsiooni ega ole hõlmatud ühenduse koostööpoliitikaga Vahemere piirkonna kolmandate riikide suhtes. Nimetatud koostöö, mis lisandub liikmesriikidest lähtuval toetusel, hõlmab finants- ja tehnilist arenguabi ning majanduskoostööd. Ühendus peab selle koostöö puhul eriti tähtsaks inimõiguste edendamist, demokratiseerimisprotsessi toetamist, head valitsemistava, keskkonnakaitset, kaubanduse liberaliseerimist ja kultuurimõõtmelise tugevdamist poliitiliste, majanduslike ja sotsiaalsete küsimustega seotud vastastikku kasuliku dialoogi laiendamise kaudu.

Artikkel 2

Ühenduse arengu- ja koostööpoliitika eesmärk on inimareng.

Olles teadlik, et tõelise ja kestva majandusliku ning sotsiaalse arengu eeltingimusteks on inimõiguste, põhivabaduste ja demokraatlike põhimõtete austamine ja nende rakendamine, suurendab ühendus toetust nimetatud põhimõtteid enim järgivatele riikidele, eelkõige nende rakendamise positiivsetele algatustele.

(¹) EÜT L 48, 21.2.1981, lk 8.

Inimõiguste ja demokraatlike põhimõtete olulise ja jätkuva rikkumise korral võib ühendus koostöö asjaomaste riikidega ümber korraldada või isegi peatada, piirdudes koostöös üksnes meetmetega, mis toovad otsest kasu abivajavatele rahvastikurühmadele.

Artikkel 3

Kõik ALA arengumaad on finants- ja tehnilise abi ning majanduskoostöö kõlblikud. Abisaajateks ja koostööpartneriteks võivad olla mitte üksnes riigid ja piirkonnad, vaid ka detsentraliseeritud asutused, piirkondlikud organisatsioonid, riigiasutused, kohalikud või tavapärased kogukonnad ning erainstituudid ja -ettevõtjad, sealhulgas ühistud ja valitsusvälised organisatsioonid. Käesoleva määrusega hõlmatud abi andmisel võetakse arvesse iga riigi ja piirkonna vajadusi ning prioriteete.

Finants- ja tehniline abi

Artikkel 4

Finants- ja tehniline abi suunatakse eelkõige kõnealuse kahe piirkonna vaesematele rahvastikurühmadele ja vaesematele riikidele programmide ja projektide rakendamise kaudu valdkondades, kus ühenduse abi võib täita tähtsat osa. Meetmeid rakendatakse eelkõige valdkondades, kus on raske kasutusele võtta riigi enda majanduslikke ja inimressursse, kuid mis on olulised asjaomaste riikide arengu või rahvusvahelise riikideühenduse kui terviku jaoks.

Artikkel 5

Finants- ja tehniline abi on ette nähtud eelkõige maapiirkondade arendamiseks ja toiduainetega kindlustatuse taseme tõstmiseks. Selles osas võib toiduabi integreerimine muudesse arenguabivahenditesse aidata kaasa nimetatud abi erilise rolli ja eesmärkide täitmisele. Ühenduse toetus maapiirkondadele peab sisaldama ka tööhõive parandamise meetmeid maapiirkondi teenindavates väikelinnades. Arvesse tuleb võtta ka majandusliku, õigusliku ja sotsiaalse keskkonna parandamist erasektoris, sealhulgas väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes.

Pikaajalisteks prioriteetideks on keskkonna ja loodusvarade kaitse ning säästev areng. Ajavahemikus 1991–1995 eraldatakse 10 %, mis on abi vajalike rahaliste vahendite kaalutud keskmine, keskkonna ning eelkõige troopikametsade kaitse projektidele.

Lisaks võetakse kõikide meetmete puhul arvesse keskkonna ja loodusvarade kaitset.

Erilist tähelepanu tuleb pöörata uimastitevastase võitluse meetmetele. Ühenduse koostööd ALA arengumaadega, mille eesmärk on edendada uimastitevastast võitlust, tugevdatakse dialoogi põhjal, mida peetakse tootjariikide majandusarengu ja Euroopa Ühendusega tehtava koostöö üldisemas kontekstis. See koostöö hõlmab nii humanitaar- kui arenguabiga seotud meetmeid.

Kõnealuse koostöövormi eesmärki silmas pidades võetakse kõikides tegevusvaldkondades arvesse arengu inimõõdet.

Kõikide meetmete ja programmide puhul, millega ühendus on seotud, milles ühendus osaleb, peab püsiesmärgiks olema arengu kultuurimõde.

Seetõttu tuleks abi assigneerida muu hulgas konkreetsete demokratiseerimise, hea valitsemistava ning inimõigustega seotud projektide jaoks.

Peale selle tuleks mitte üksnes tagada, et projektidest ja programmist tulenevad muutused ei mõjutaks negatiivselt naiste olukorda ja rolli, vaid et võetaks vastu ka erimeetmeid või projekte, mis suurendaksid nende võrdsel seisundil põhinevat aktiivset osalemist tootmisprotsessis ja selle tulemustes, ühiskondlikus tegevuses ja otsuste langetamises.

Erilist tähelepanu pööratakse ka lastekaitsele.

Rahvusvähemustele tuleb pöörata erilist tähelepanu meetmete kaudu, mille eesmärk on parandada nende elutingimusi, võttes samal ajal arvesse nende kultuurilist eripära.

Erilist tähelepanu pööratakse rahvastikuküsimustele, eelkõige rahvaarvu kasvuga seotud küsimustele.

Arenguprojektidele ja -programmidele antava ühenduse abi puhul tuleb arvesse võtta makromajanduslikke ja valdkondlikke probleeme ning soosida meetmeid, mis mõjutavad majanduse struktuuri, valdkondliku poliitika ja asutuste arengut. Nende eesmärgipärasuse parandamiseks ja parema koostoime saavutamiseks tuleks arendada dialoogi ja koostööd asjaomaste rahvusvaheliste institutsioonide ja kahepoolsete rahastajatega.

Arenguprotsessis omandab tõenäoliselt strateegilise rolli arengumaade riigiasutuste toetamine, et parandada nende võimet hallata arengupoliitikat ja -projekte.

Sellega seoses on oluline sobiva dialoogi säilitamine arengumaade ja ühenduse vahel.

Finants- ja tehnilise abi esmatähtsaks valdkonnaks loetakse arengumaade piirkondlik koostöö, eelkõige järgmistes valdkondades:

- keskkonna-alane koostöö,
- piirkonnasisese kaubanduse arendamine,
- piirkondlike institutsioonide tugevdamine,
- piirkondliku integratsiooni toetamine ja arengumaade ühispoliitika ja -meetmete kasutuselevõtt,
- piirkondlik side, eelkõige standardid, võrgud ja teenused, sealhulgas telekommunikatsioon,
- teadusuuringud,
- koolitus,
- maapiirkondade arendamine ja toiduainetega kindlustatus,
- koostöö energeetika valdkonnas.

Osa abist võib kasutada igasuguste katastroofide järgseks taastusabiks ja ülesehituseks ning katastroofiennetusmeetmete jaoks.

Artikkel 6

Finants- ja tehnilist abi antakse ka suhteliselt rohkem arenenud ALA arengumaadele, eelkõige järgmistes valdkondades ja erijuhtumite puhul:

- demokratiseerimine ja inimõigused,
- loodusõnnetuste ennetamine ja neile järgnev taastamine,
- uimastitevastane võitlus,
- keskkond ja loodusvarad,
- institutsioonide, eelkõige riigiasutuste tugevdamine,
- katsekavad eriti vähekindlustatud elanikkonnakihtide abistamiseks eelkõige suurtes linnastutes,
- piirkondlik koostöö ja integratsioon, pöörates erilist tähelepanu sellistele piirkondliku koostöö ja integratsiooni kavadele, mis võimaldavad luua partnerlussuhteid vaeste ja suhteliselt arenenud maade vahel.

Majanduskoostöö

Artikkel 7

Ühenduse ja selle partnerriikide jaoks vastastikku kasulik majanduskoostöö soodustab ALA arengumaade arengut, aidates neil suurendada institutsioonilist suutlikkust, et luua soodsam investeerimis- ja arengukeskkond ning saada suurimat võimalikku kasu rahvusvahelise kaubanduse kasvu, sealhulgas Euroopa siseturu poolt avatud võimalustest, ning suurendades kõikide liikmesriikide ärimeeste, tehnoloogia ja oskusteabe osa eelkõige erasektoris ja väikestes ning keskmise suurusega ettevõtetes.

Majanduskoostöö eesmärk on eelkõige usaldusliku õhkkonna loomine nende riikide toetamise kaudu, kelle makromajanduslik ja struktuuripoliitika on kaubandusele ja investeringutele avatud ning soodustab, eelkõige intellektuaalomandi õiguste kaitse kaudu, tehnoloogiat siirdamist.

Artikkel 8

Majanduskoostöö hõlmab kolme valdkonda:

1. teadusliku ja tehnilise potentsiaali ning majandus-, sotsiaalse ja kultuurikeskkonna üldine arendamine koolituskavade ja oskusteabe siirdamise kaudu. Teadus- ja tehnikaalast koostööd, sealhulgas sellist koostööd kõrgtehnoloogiaprogrammide alal, võib toetada ka mitmeaastase arendustegevuse raamprogrammi ja asutamislepingu artikli 130N sätete rakendamise kaudu. Majanduskoostöö suunatakse peamiselt juhtivtöötajatele, majandusala otsuste tegijatele ja juhendajatele ning see hõlmab majanduse, tehnika ja teaduse kõiki valdkondi, eelkõige energeetikat, tööstuse ja linnadega seotud keskkonnaküsimusi ning teenindustehnoloogiat. Koostöö peaks edendama sidemeid mõlema poole instituutide ja uurimiskeskuste vahel ning võtma arvesse nende võimet omandada kiiresti oskusteavet ja nüüdistehnoloogiat, mida seejärel võidakas abistataval maal levitada;
2. institutsioonilise struktuuri parandamine, mis peab ühtima partneritega peetava tihedama dialoogiga, et muuta majandus-, õigus-, haldus- ja sotsiaalne keskkond arengule soodsamaks;
3. ettevõtete toetamine, näiteks kaubanduse edendamise, koolitus- ja tehnilise abi kavade, ettevõtjatevaheliste suhete loomise ja nende vahelist koostööd soodustavate kavade kaudu.

Majanduskoostöö olulise valdkonnana tuleb käsitleda piirkondlikku koostööd eelkõige järgmistel valdkondades:

- koostöö tööstusega seotud keskkonnaküsimuste alal,
- piirkonnasisene kaubandus,
- piirkondlikud majandusintegratsiooni institutsioonid,
- regionaalpoliitika,
- side, sealhulgas telekommunikatsioonid,
- teadusuuringud ja koolitus,
- koostöö energeetika valdkonnas,
- koostöö tööstuse valdkonnas.

Rakenduskord

Artikkel 9

Finants- ja tehnilist abi antakse ning kulutusi majanduskoostöö peale tehakse peamiselt Euroopa ühenduste üldeelarvest rahastatava tagastamatu toetusena.

Võimaluse korral kehtestatakse iga eesmärgi, riigi või vajaduse korral piirkonna jaoks viie aasta pikkune näidisprogramm.

Tõhusama koostöö kaudu püütakse saavutada kaasfinantseerimist koos liikmesriikide või teiste doonoritega. Abi peab olemuslikult jääma ühenduse abiks.

Artikkel 10

1. Ühendus rahastab artiklis 9 osutatud abi viieaastase algperioodi (1991–1995) kestel.

2. Abi rakendamiseks vajalik ühenduse toetus on hinnanguliselt 2 750 miljonit eküüd, millest 10 % assigneeritakse keskkonna, eelkõige troopikametsade kaitseks. Ajavahemikuks 1991–1992 eraldatakse aastate 1988–1992 finantsperspektiivi alusel 1 069,8 miljonit eküüd.

Summa ajavahemikuks 1993–1995 hõlmatakse sel perioodil kehtiva ühenduse finantsüsteemiga.

3. Eelarve täitmist korraldavad asutus määrab igaks rahandusaastaks saadavad vahendid, võttes arvesse Euroopa Ühenduste üldelarve suhtes kohaldatava finantsmääruse artiklis 2 osutatud usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtteid.

4. Abi summa käesoleva määrusega hõlmatud hilisemaks ajavahemikuks määratakse kindlaks selles ajavahemikus kehtiva menetluskorra kohaselt.

Artikkel 11

Finants- ja tehnilise abiga võib katta kõik projektide ja programmide, sealhulgas vajaduse korral kompleksprogrammide ja valdkondlike projektide elluviimisega seotud välisvaluutakulud ja kohalikud kulud.

Katta võib eelkõige majanduskoostöö meetmete, koolitus- ja uurimisprogrammide ning arenguprojektide ja -programmide käitus- ja tegevuskulusid. Seevastu muudel juhtudel peale koolitus- ja uurimisprogrammide võib selliseid kulusid katta üksnes algetapil ning järk-järgult vähenevate summadega.

Teha tuleb järjepidevaid jõupingutusi toetuse, eelkõige rahalise toetuse saamiseks partneritelt (riigid, kohalikud kogukonnad, ettevõtjad, üksikisikutest abisaajad) nende võimaluste piires ning iga meetme laadi arvesse võttes.

Ühendus ei rahasta makse, tollimakse, tasusid ega maa ostu.

Abisaajaid ning komisjoni üldpoliitika väljatöötamisel abistavate uuringute ning ekspertide lühi- ja pikaajalise kasutamise kulud, meetmete kindlakstegemise ja ettevalmistamise ning nende järelevalve- ja hindamiskulud kaetakse üldjuhul ühenduse vahenditest kas üksikmeetmete rahastamise osana või eraldi.

Artikkel 12

1. Osa finants- ja tehnilisest abist ning majanduskoostööst reserveeritakse erakordsete asjaolude käsitlemisega seotud meetmete, peamiselt katastroofidejärgse taastamist soodustavate projektide ning ettenägematute prioriteetide jaoks eelkõige riikides, kellele inimõiguste olukord või muud poliitilised tingimused ei võimaldanud varem ühenduse abi anda. Iga-aastaseid assigneeringuid vastu võttes eraldab eelarve täitmist korraldav asutus selleks maksimaalselt 15 % suuruse summa.

2. Aastastest assigneeringutest 15 %le vastav summa, mida ei ole ära kasutatud, tehakse sama aasta 31. juulil kättesaadavaks, et seda kasutada muul viisil.

Artikkel 13

Pakkumiskutsetel ning hanke- ja muude lepingute sõlmimisel osalemine on avatud võrdsetel tingimustel kõikidele liikmesriikide füüsilistele ja juriidilistele isikutele.

Finants- ja tehnilise abi osas võib sellist osalemist tavaliselt laiendada abistatavale riigile ning olenevalt juhtumist ka teistele arengumaadele.

Nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel võib lubada muude riikide päritolu eriteenuste või -toodete kasutamist.

Artikkel 14

Abiprojektid ja -programmid, mille puhul ühendusepoolne rahastamine finantseering ületab miljon eküüd, ning mis tahes olulised muudatused heakskiidetud projektides ja programmides või nende esialgu kokkulepitud summat 20 % võrra ületavad lisakulud kiidetakse heaks artikli 15 lõikega 3 ette nähtud korras.

Sama korra kohaselt võetakse vastu ka vajalikud õigusaktid, millega nähakse ette:

— peamiste partnerriikide suhtes kohaldatavad soovituslikud mitmeaastased juhised,

— koostööalad objektide või sektorite järgi.

Artikkel 15

1. Finants- ja tehnilist abi ning majanduskoostööd haldab komisjon.

2. Komisjoni abistab komitee, kuhu kuuluvad liikmesriikide esindajad ja eesistujana komisjoni esindaja.

3. Rakendatavate meetmete eelnõu esitab komiteele komisjoni esindaja. Tähtaja jooksul, mille määrab eesistuja lähtudes küsimuse kiireloomulisusest, esitab komitee eelnõu kohta oma arvamuse. Arvamus esitatakse sellise hääleteenamusega, nagu on sätestatud asutamislepingu artikli 148 lõikes 2 nõukogu otsuste vastuvõtmiseks komisjoni ettepaneku põhjal. Liikmesriikide esindajate hääli komitees arvestatakse nimetatud artiklis sätestatud viisil. Eesistuja ei hääleta.

Komisjon võtab kavandatavad meetmed vastu, kui need on kooskõlas komitee arvamusega.

Kui kavandatavad meetmed ei ole komitee arvamusega kooskõlas või kui komitee ei esita oma arvamust, esitab komisjon võetavate meetmete kohta viivitamata ettepaneku nõukogule. Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud hääleteenamusega.

Kui nõukogu ei ole ühe kuu jooksul otsust teinud, võtab komisjon ettepannud meetmed vastu.

4. Komisjon saadab liikmesriikidele korrapäraselt ning vähemalt kord aastas kogu tema käsutuses oleva teabe teadaolevate sektorite, projektide ja meetmete kohta, mida võiks käesoleva määruse kohaselt toetada.

5. Lisaks kooskõlastatakse nimetatud komitees teabevahetuse kaudu ühenduse koostöökavasid ja liikmesriikide kahepoolseid kavasid.

Artikkel 16

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule igal aastal aruande käesoleva määruse rakendamise kohta. Aruandes esitatakse eelarve täitmise tulemused kohustuste ja maksete osas ning aasta jooksul rahastatud projektid ja programmid. Aruanne

sisaldab võimalikult palju teavet samal eelarveaastal riikide tasandil eraldatud summade kohta. See sisaldab ka täpset, üksikasjalikku teavet (ettevõtted, riikkondsus jne) projektide ja programmide rakendamiseks sõlmitud lepingute kohta.

Lisaks esitab komisjon iga viieaastase ajavahemiku lõpus üldaruande, milles esitatakse ettevõetud süstemaatilise hindamise tulemused, et selgitada välja mitte ainult projektide ja programmide rakendamise viis, vaid ka see, kas abi suuniseid tuleks säilitada või muuta.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 25. veebruar 1992

Artikkel 17

1. Määrus (EMÜ) nr 442/81 tunnistatakse kehtetuks.
2. Kõik viited kehtetuks tunnistatud määrusele loetakse viideteks käesolevale määrusele.

Artikkel 18

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Nõukogu nimel

eesistuja

Vitor MARTINS
